

Изчезващите имена на цветя в буренясалата градинка на моята баба

Автор: Ралица Пламенова Жекова, 10 клас,
ППМГ“Добри П. Чинтулов“, гр. Сливен;
адрес: гр. Сливен, кв.“Сини камъни“, бл. 17, вх. В, ап.3;
тел: 0884 977650; e-mail: ralibali01@abv.bg

Научен ръководител: Веселина Георгиева Тонева,
учител по български език и литература;
адрес: гр. Сливен, кв.“Даме Груев“, бл. 45, вх. А, ап. 4;
тел: 0893 307213; e-mail : vesi_toneva@abv.bg

гр. Сливен

2017 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

- 1. Резюме на разработката на български език – стр. 3**
- 2. Резюме на разработката на английски език – стр. 4**
- 3. Увод – стр. 5 - 6**
- 4. Ход на изследването – стр. 7 – 12**
- 5. Заключение – стр. 13**
- 6. Използвана литература и снимков материал – стр. 14**
- 7. Приложение № 1 – Азбучен речник на цветята – стр. 15 - 20**
- 8. Приложение № 2 – Картинен речник на цветята – стр. 21 - 28**
- 9. Приложение № 3 – Анкетна карта – стр. 29**

РЕЗЮМЕ

Проектът „Изчезващите имена на цветя в буренясалата градинка на моята баба” е в областта на социолингвистиката и представлява опит да се изследват тенденциите, свързани с остаряването и изчезването на думи от българския език, с които населението от Сливенско е назовавало любими, популярни градински цветя. Наблюденията на авторката, съпроводени от анкетно проучване сред 40 души на различна възраст, доказват, че модерният начин на живот, изселването на огромната част от населението на селата в големите градове в България и в чужбина, отчуждаването му от земята, дома, рода са основни фактори за обедняването и на езика. Голяма част от думите, назоваващи градински цветя в близкото минало (в рамките на около 80- 90 години назад във времето), са забравени, защото и много от цветята вече или не се отглеждат, или са преименувани, а някои доизживяват времето си тихо и скромно, без някой дори да се запитва за имената им. Настоящият проект има за цел да издири и събере изчезващите думи - имена на цветя, а по този начин да се съхрани малка част от лексикалното богатство на българския език.

Темата е интересна, на пръв поглед - лесна за проучване, обаче се оказва доста трудоемка.

Използвахме ресурсите на Института за български език при БАН, Речника на Найдено Геров и други източници. Срещнахме се с десетки хора. Посетихме няколко селища в Сливенския Балкан. Резултатите все още не ни удовлетворяват изцяло, но сме доволни от информацията, която събрахме, както и от емоциите, с които ни зареди работата по проекта.

S U M M A R Y

The project “The disappearing names of flowers in the overgrown grandma’s garden” is in the field of sociolinguistics sphere and it represents an attempt to be investigated the trends, related to the aging and disappearing of words from the Bulgarian language, used by the population of Sliven region to name favorite, popular garden flowers. The author's observations, accompanied by a survey of 40 different ages people, prove that the modern lifestyle; the movement of a large part of the population from the villages to the big cities and towns in Bulgaria and abroad; the alienation from the land, home and family are the main factors of the language impoverishment. Most of the words, naming garden flowers in the near past (in the region of 80-90 years back in time) have been forgotten, because a lot of the flowers are either not cultivated or renamed and some of them quietly and modestly outlive their time, without anyone even asking about their names. The project aims to search and collect the disappearing words – flower names and so to save a small part of the lexical richness of the Bulgarian language.

At first sight, the subject is interesting and easy to research, but however it turned out to be quite labour-consuming.

We`ve used the resources of the Institute for Bulgarian Language at the Bulgarian Academy of Sciences, Nayden Gerov`s Dictionary and other sources. We`ve met dozens of people. We`ve visited several towns and villages in the Sliven Balkan. The results are still not completely satisfying for us, but we are pleased with the information we have gathered and the emotions we have been charged with, by the work on the project.

У В О Д

Там било село Бисерча-

В стари години, отколе...

Село Бисерча от поемата на Петко Р. Славейков „Изворът на Белоногата“ може би отдавна не съществува, а може би и никога не е имало селище с такова име. Но то е събирателно, обобщение, вид метафора на българското. Няма да коментираме тук имената на главните персонажи с тяхната смислопораждаща функция, нито опозицията „свое – чуждо“, очертана чрез противопоставянето „Бисерча – Стамбул“. Ще обърнем внимание само на имената на цветята в „милата мала градинка“ на Гергана. Те са 21 на брой, като 2/3 от тях са в умалителна форма, а към името на всяко са добавени 1 - 2, дори - 3 епитета, говорещи за обич, привързаност, милост, нежност, човечност...

Впечатлена от този пъстър, многообразен и толкова човешки свят на българската девойка от 19. век, подтикната от детските си спомени за бабиния двор с шарените, уханни цветя, а и от непрекъснатото говорене на възрастните, че светът е фатално променен; че малките езици като българския например до няколко десетилетия ще изчезнат; че който напусне навреме България, ще спаси себе си и децата си, защото тук е настъпило нещо като обществен и ценностен апокалипсис, реших да потърся отговор на въпроса има ли бъдеще за нашия език и с какво, макар и мъничко, мога да допринеса за по-добрата му съдба.

Поставих си следните **цели**:

1. Да проуча имената на цветята, отглеждани в градинката на моята баба някога и сега.
2. Да проследя дали съвременните българки от 4 поредни поколения – това на прабаба ми, на моята баба, на майка ми и моето собствено познават, назовават и отглеждат в градините и в домовете си едни и същи цветя с едни и същи имена; доколко тези имена са познати и употребявани.
3. Да изработя картинен речник на народните имена на цветята, отглеждани някога в градинката на моята баба и на съседките и.
4. Да съхраня частица от богатството на българския език, ако в моя кратък речник присъстват вече изчезнали от говора ни имена на цветя.
5. Да се опитам, чрез контактите си с представители на 4 поколения, да възродя някои народни имена на цветя и да ги върна за активна употреба в езика.

За да реализирам своите цели, следваше да изпълня няколко **задачи**:

1. Да проуча чрез работа на терен, разговори с моята прабаба, с баба ми и с нейни съседки от с. Градец, Сливенска област, и чрез фиширане на регистрираните имена какви цветя са отглеждали някога жените от селото в градинките си;

отглеждат ли се те все още; кои са изчезнали; какви са според тях причините.

2. Да проуча чрез анкета кои от посочените от поколението на прабаба ми цветя разпознават с имената им 10 представителки от поколението на моята баба; има ли традиционни цветя, които вече са известни с нови имена; защо според тях се случва това.
3. Да анкетирам 10 жени от поколението на майка си, родени в с. Градец или в района, за да проследя дали те разпознават посочените от бабите ми цветя, дали знаят имената им; съответстват ли тези имена на посочените от предходните поколения; ако не ги разпознават и не ги отглеждат - защо.
4. Да направя същата анкета с 10 момичета на моята възраст, родени в Сливен, на които да покажа същите снимки на цветя и да задам същите въпроси (Приложение № 3).
5. Да обработя получените отговори и да ги обобщя.
6. Да направя изводи.
7. Да изготвя Азбучен речник на цветята, чиито названия съм събрала (Приложение №1)
8. Да изработя картинен речник на имената на градински цветя, битували в с. Градец и в Сливенско (Приложение №2).

Инструментариумът, който изработих, за да проведа проучването, включваше:

1. Азбучен речник на цветята, чиито наименования се срещат в изложението (Приложение №1)
2. Картинен речник на цветята, съответстващ на Азбучния (Приложение №2). (Използвани са снимки от интернет, както и авторски фотографии)
3. Анкетна карта (Приложение №3)
4. Таблица с 4 колони, съпоставяща названията на цветята от „Изворът на Белоногата”, регионалните им названия от Котелския край, от Сливен и от градината на моята баба.

ХОД НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Родното село на моите предци някога и сега

Един от ранните ми детски спомени е от къщата ни в Градец, Котелско. Със своите 3983 жители (1917 г.) селото е сред 10-те най-големи в страната. До началото на XX век тук е имало само двадесетина ромски къщи, но от средата на миналото столетие броят им започва неудържимо да расте. Днес ромите са над 80% от жителите, а оредяващото българско население бързо разпродава имотите си и бяга към областния град Сливен или още по-далеч. От този край са и моите най-ранни детски спомени. Спомени пъстри, ароматни, в които, наред с моите роднини, присъстват и много цветя от градината на прабаба.

Днес баба вече не е млада и здрава, имотът там пустее, а в градинката са останали само най-жилавите китки – тези саморасляци, за които няма нужда да се полагат специални грижи. Изчезнаха цветята на моето детство, а заедно с тях линейт и моите спомени. И днес, когато в социалните мрежи попадна на fotografia на някое интересно цвете, напъргам паметта си, за да си спомня как точно го наричаше баба. Защото там, в Котелския край, цветята имаха не само друг дъх и цвят, но и други имена – колоритни и звучни, трудни за запомняне, но често много описателни и на място. И когато разгръщам старите албуми, се връщам назад във времето не само чрез образите на хората, но и чрез тези китки в бабината градина.

Макар и малка колкото носна кърпичка, тази градинка бе винаги добре подредена и пълна с цветя – от ранна пролет до късна есен; от първото кокиче, пробилло снега, до осланените хризантеми в края на ноември. Сменяха се сезоните и заедно с тях се подменяха и цветята. Ранните жълти или лилави минзухари баба наричаше **кукуряк**, а излезлите наесен – **кърпикожух** или **мразовец**. После поникваха лалетата – жълти или червени, както и нарциси (**луличка**), момина сълза (**бисерче**), зюмбюли и иглика. По това време баба къпеше **бръшляна** и **здравчето**, за да ги освободи от зимния прахоляк и нападалата от **хасмата** (асмата) шума.

После от задната маза се вадеха тенекиените кутии със **закум** – бял, розов или наситено червен. В Сливен викаме на този храст **леандро**, а едва когато отидох на Френската Ривиера и видях тамошните огромни дървета, разбрах истинското „научно” название на това цвете – олеандър.

През май баба събуждаше от зимен сън и своите мушки (**молоха**) и **дъвки**. Все „менкаше” с комшийките разни видове, все търсеше нови цветове и кичести сортове, за да вдъхне нов живот на старите стомни и делви. Нас, децата, пращаше в боровата гора над селото да носим горска пръст – ровехме я под дърветата, почиствахме я от нападалите иглички и после пренасяхме в къщата. Никога не ѝ стигаше (и май не ѝ харесваше) на баба нашата пръст. Навярно защото идеше лятото, а с него и нова порция цветя за насаждане: ружа (**волово око**), **замбак** (познат по градовете като ирис),

бегония, която баба наричаше ту **дама и кавалер**, ту **тубероза** или оранжев мак (**кадънка**).

Горещите летни дни постилаха нова черга от цветя в бабината градинка – до протката към едните съседи жълтееше на непретенциозни туфи **порезниче** (жълт кантарион), до дувара на другите комшии прецъфтелият божур бе заменен от ситни **маргаритки**, вързани на снопове, за да не падат на пътеката. Около градешките плочи растяха **невян** (невен), **парички** (белис), **богородичка** (астра) и **фунийки** (петуния). Поклащаха се стръкове **обички**, **кученца** и **кандилка**.

По скърцащите дървени стъпала имаше още саксии с **индрише**, което баба щедро ползваше в сладкото от дюли, както и вдигнатите на високо люти чушки (**лъки**) – един малък реверанс към мъжете в семейството.

Повлияна от градската мода, отскоро баба започна да отглежда нови китки – **кокорче** (в Градец го наричали **кадифенце**), **петльов гребен**, **дребен карамфил**, чернооката **Сюзън**, която баба наричаше **жълта маргарита** и **съмни-мръкни** – цветето, което от един корен дава различни цветове.

Безспорна царица в бабината градинка обаче бе розата. Онази със ситничките цветове баба наричаше **японче**. **Трендафилът** имаше остри и закривени шипове, както и ярки червени цветове, натрупани в тежки гроздове. А розовите храсти бяха в три цвята – червено кадифе (такива бяха и на допир), жълти като глухарче и уникалната окраска „пепел от роза”. Едва наскоро разбрах от мама, че това название идва от популярните в недалечното минало роман и филм „Птиците умират сами”.

Лакоми за красота бяха нашите баби. Все им шареха очите по чуждите дворове – не за вещи, не за клюки, а за нови китки. Спомням си как баба, иначе богобоязлива, ми казваше, че най-хубави стават крадените цветя. И да ме прости Господ, но си чупваше от чуждите дворове било кичесто мушкато, било екзотична **копривка** или **калдъръмче**. Събираше семенца на **грамофончета** и ги хвърляше до дувара, за да повлекат нагоре. Отчупваше листенца на **теменужки** и ги държеше във вода, за да ги прихване за зимата. Харесваше **далчетата** (гергини) на съседите, но никога не направи опит да ги завъди, както и **гладиолите**. Заедно с **хризантемите** ги наричаше „цветя за умряло” и май затова не ги гледаше у дома. Много пъти правеше опит да прихване и розова **хортензия**, но все не ѝ се удаваше, затова я наричаше претенциозна също като името ѝ.

Така, някак неусетно, стигаме и до един важен въпрос: Какво стана с тези цветя и с техните колоритни имена?

Цветята от градинката на баба изчезнаха скоро след като я отведохме в Сливен с колата. Розите подивяха и кукувичата прежда малко по малко надви оставените на самотек растения. Оцеляха само чемширът и трескотът, който полага усилия да задуши всичко в могъщото си коренище.

Все още са живи обаче имената на бабините цветя. Те присъстват особено отчетливо в бабините спомени, в дългите разкази през зимните вечери, както и сред антропонимите на жените в моето семейство. Прабаба се казваше Цвета и на нея е кръстена мама. Две от лелите на мама се казваха Теменуга и Ружа, а самата аз също нося „цветно” име – Ралица.

Ежегодно Националният статистически институт (НСИ) изнася данни за населението в България, включително такива, касаещи именните дни на хората.

Десетки хиляди носят имена на християнски светци и празнуват на Гергьовден, Димитровден или Голяма Богородица. Най – популярното мъжко име сред българите за 2016 г. е Георги (166 017 д.), а за жените – Мария (116 477 д.).

Най-много българи обаче празнуват своя имен ден на Цветница / Връбница – общо 378 312 души (2017 г.). И в това аз виждам здрава логика, защото, наред с възприетата от столетия практика децата да носят имената на своите предтечи, в българската национална традиция и народопсихология е възприета още една идея – децата да се наричат на нещо красиво, очарователно, изящно. А какво по-красиво има в нашия живот от цветята? Личното име на човека, дадено му чрез ритуала кръщение, е смислово натоварено, дори предопределящо за неговия жизнен път, затова традиционно родителите избират за своите рожби светли, чисти, красиви и нежни имена – имена на цветя от бабината градина.

Като се избира име, трябва да се преценят качествата му с оглед на отношението към него в границите на седем, осем и повече десетилетия, т.е. в рамките на среднестатистическия човешки живот. Отговорността на родителите при избора на име се проявява и в това, че те трябва да съобразят вероятните биологични (физически) качества на детето, особено ако избират от кръга на т. нар. пожелателни имена (Здравко – да е здрав, Роза – красива като цветето и пр.). Тяхното конкретно значение ги прави по-ангажиращи, тъй като връзката между името-пожелание и лицето, към което е отправено то, предполага постоянно сравнение.

Какво бъдеще имат обаче самите названия на цветята и ще останат ли те предпочитани от родителите като имена за техните деца? Няма ли имената също да измрат, да изчезнат така, както се случва с физическите им носители?

Безспорно такова мрачно бъдеще ги очаква и то според мен твърде скоро, защото в последните три десетилетия българският език бързо се трансформира и латинизира. Това е навярно естествен, но пагубен процес на „отваряне” на езика за чужди влияния, на глобализиране и европеизиране, който обаче крие сериозен риск да се обезличи езикът ни, да бъде загубена българската ни идентичност. От анкетираните по време на реализирането на проекта 40 души (по 10 жени от 4 различни поколения) за имената на 40 традиционно отглеждани преди 70-80 години цветя в едно балканско село, чийто говор принадлежи към Котленско-Еленско- Дряновския диалект, 7 от жените на възраст 70-85 години, родени и израснали в Градец, са отглеждали и си

спомнят имената на над 35 от цветята в народния им вариант. От 10-те жени на възраст 55-70 години този брой рязко намалява - само 4 от тях са отглеждали и си спомнят над 30 от имената на цветята на снимките. Поколението 40-55-годишни почти не знае народните имена на цветя, отглежда в домовете си по-скоро стайни зелени многогодишни растения (3 от жените познават всички показани им цветя, но не са отглеждали в дома си нито едно от тях; 4 разпознават под 50%, но не ги отглеждат и не помнят имената им; 3 от анкетираните в тази възрастова група почти не си спомнят някога да са отглеждали тези цветя, знаят съвременните, а не народните имена на около 35% от тях, а за останалите не си спомнят). Що се отнася до момичетата на възраст 15 – 16 години (възрастта на Петко-Славейковата Гергана), 100% от тях разпознават само най-популярните цветя като роза, лале, карамфил, кокиче, теменужка, но не знаят нито едно от имената, дадени на цветята от народа - от техните прабаби и баби. Болшинството - 7 от 10-те анкетирани момичета - споделиха, че не са прекарвали на село дори и 10 дни, ако не се броят почивките в къщи за гости.

Изводите са неприятни: всяко следващо поколение осъжда на забравя все повече и повече народни думи. И то не думи от професионалните говори, свързани с изчезващи занаяти, оръдия на труда и др. предмети на бита. Ако за жените от с. Градец, Сливенско, преди 70-80 години „кадифенце“ е име на градинската теменужка и това име създава усещане за топлина, за нежността на жената, която засажда, полива, плеви, радва се на цветенцето, кичи с него косите си, гостите си, децата си, украсява дома и живота си, днес за по-голямата част от дамите това е само текстилна материя, а цветето е „теменужка“ (неизвестно каква - градинска, горска или саксийна), а някои дори използват официалното научно латинско наименование „виола“. По този начин, без да го желае, но и без да усети, българинът прави живота си по-студен, по-скупен, по-безинтересен и безцветен.

Тези свои твърдения мога да докажа със съвсем простичко сравнение между градинката на баба, която описах по-горе, терасата на мама днес, в която за съжаление няма нито ЕДНО типично за България цвете, и поемата на Славейков „Изворът на Белоногата“, в която, навярно си спомняте, се съдържа най-цветното, най-милото описание на родния край в 21 имена на цветя.

В кол. 2 и 3 се съдържат съответстващите на кол. 1 имена, а в колона 4 – имена на цветя от градинката на моята баба – будна българка от с. Градец, Сливенско.

Названия на цветя в поемата на Петко Р. Славейков „Изворът на белоногата” – 1873 г.	Регионални и популярни названия на цветя в с. Градец, Котелско, характерни и използвани от местните хора в нач. на ХХІ век	Названия на цветя в Сливен, отглеждани днес в градските домове и дворове	Названията на цветята от градинката на баба и на моята прабаба
1	2	3	4
Здравец	Здравче	Здравец	Здравче
Сива лиляка	Люляк	Люляк	Люляк
Бяло кокиче	Кокиче	Кокиче	Кокиче
Теменужка дъхава	Теменуга	Кокорче; теменужка	Кадифенце
Къдрави шубрачки	Шубрак	-	-
Чернока аглика	Иглика	-	Иглика
Злат минзухарец	Кукуряк, Кърпикожух	Минзухар	Мразовец
Ален божур	Божур	Божур	Божур
Ружи шарени	Ружа	-	Богородичка; Димитровче
Дребен босилец	Босилек	-	Босилек
Син кремък	Крен, перуника	Ирис	Занбак; тъжак
Жълта латинка	Латинка	-	Френче
Бял кремък, чисто сребърен	Крем	Лилия	Крен
Бисерно, росно леденче	Калдъръмче	-	Калдъръмче
Крехка върбица	Върба	Декоративна върба	
Камха рехата	-	-	Камшица
Седяно вечерен	Вълча трева	-	-
Синкави рохли ранници	-	-	-
Карамфил	Карамфил	Карамфил	Карамфил

Ширбой- кичест	Шибой	-	Шибой
Морав стратул бархатен	Щир	Амарант	-
			Кандилка
			Калинка
			Паче
			Циганче
			Гелинче
			Коледниче
			Мерджанка
			Луличка
			Бисерче; седефче
			Японче
			Грамофонче
			Обички
			Фунийка
			Паричка
			Кученце
			Индрише

Половината от названията в първата колона и една трета от тези във втората вече не се използват. Почти изцяло забравени са имената на цветя от четвъртата колона. Нещо повече – те вече са непознати дори за хората на средна възраст. Огледайте добре своята тераса, превърната в умален модел на цветна градина, и там ще видите по-скоро зелени, отколкото цъфтящи растения; чуждоземски и екзотични видове, отколкото традиционните за нашите географски ширини цветя. Помислете и какво подаряваме на своите близки хора – орхидеи, бенджамини, каланхое, кактуси и пр., вместо характерните за нашия бит – китка здравец, невен или люляк.

Затова не се чудете, че днешните деца не искат да четат българските класици. Не от липса на патриотизъм, не от чуждопоклонничество, а защото твърде бързо днешните поколения губят връзката с езика на своите предци. Не ги разбираме, а и не желаем да си признаем, че за техните творби вече се нуждаем от речник – етимологичен, тълковен и синонимен, а дано не се наложи - и от речник на чуждите думи в българския език...

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След приключването на настоящото малко изследване и след като изпълнихме до голяма степен задачите, стигнахме до следните изводи:

1. Голяма част от думите в народните говори са забравени и са на път нацяло да изчезнат от езика ни, а това намалява богатството му.
2. Младите хора не трябва да скъсват със земята и с изконните български ценности и традиции, трябва по-често да бъдат сред природата, но да ги придружават хора, които я обичат и я познават, за да ги научат на същото.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Геров, Н., Речник на българския език, София, Български писател, 1975
2. Иванова, Н., Радева, П., „Имената на българите”, В.Търново, Абагар, 2005
3. Славчева, Д., „Народните названия на цветята и растенията. От лайкучката до бабините зъби из българската флора“, slavcheva@desant.net
4. Институт за български език към БАН, официален сайт
5. Институт за български език към БАН, Български етимологичен речник т.І, София, Издателство на БАН, 1971
6. Официален сайт на НСИ – Имена в България през 2016 година -
<http://www.nsi.bg/bg/content/14779/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%81%D1%8A%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B2-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-2016-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B8>
7. Регионален вестник „Сливен днес и утре” -
<https://slivensega.wordpress.com/2017/05/18/%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D1%86-%D0%B2-%D1%82%D0%BE%D0%BF-10-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B0/>

СНИМКОВ МАТЕРИАЛ

1. Фотографии с № 1, 3, 4, 13, 14, 15, 16, 23, 27, 28, 31, 37, 39, 44, 46, 52 и 56 са авторски.
2. Фотографии с № 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54 и 55 са от интернет.

**АЗБУЧЕН РЕЧНИК НА ЦВЕТЯТА,
ЧИИТО НАЗВАНИЯ ПРИСЪСТВАТ В ИЗЛОЖЕНИЕТО**

Използвани съкращения:

(араб.) – арабски

(лат.) – латински

(н.п.) – най-популярно

(ост.) – остаряло

(ум.) – умалително

Забележка: Названия, изписани с наклонен шрифт, са взети от „Изворът на Белоногата”.

А

(1) *Аглика* – Иглика (н.п.); Игличина, Агличе, Цветето на Христос; *Primula* (лат.)

Б

(2) Бисерче – Момина сълза (н.п.); Гергьовско цвете, Любиче, Майски звънчета, Майска лилия; *Convallaria majalis* (лат.)

(3) Богородичка – Астра (н.п.); Димитровче; Калистефос (кало=хубост (гр.)+ стефос=венче (гр.)); *Callistephus* (лат.)

(4) *Божур* (н.п.) – Императорско цвете, Срамежливо цвете; *Raeonia* (лат.)

(5) *Босилчец* (ум.) – Босилек (н.п.); Царска билка; *Ocimum basilicum* (лат.)

(6) Бръшлян (н.п.) - Брошнел, Брътвене; *Hedera* (лат.)

В

(7) Волово око – Ружа (н.п.); Бял слез, Пъртенка, Лигавка, Божа ръчица, Просвирняк; *Althaea officinalis* (лат.)

(8) *Върбица* (ум.) – Върба (н.п.); *Salix* (лат.)

Г

(9) Гладиол (н.п.) – Ребрика, Петльово перо; *Gladiolus* (лат.) – от латински „ малък меч”

(10) Глухарче (н.п.) - Радика, Жълтиче, Конско цвете, Мартенче, Свинска млечка, Свинок, Борац, Бърдовка, Масленче, Келявче; *Taraxacum* (лат.)

(11) Грамофонче (н.п.) – Утринна слава, Поветица; *Ipomoea* (лат.)

Д

(12) Далче – Далия (н.п.); Гергина; *Dahlia* (лат.)

(13) Дама и кавалер – Бегония (н.п.); Тубероза; *Begonia* (лат.)

(14) Дъвка – Мушкато (н.п.); Сакъзче, Молоха; *Pelargonium* (лат.)

З

(15) Закум – Олеалндър (н.п.); Леандро, Лян; *Nerium oleander* (лат.)

(16) Замбак – Ирис (н.п.); *Iris* (лат.)

(17) Здравче (ум.) – Здравец (н.п.); *Geranium* (лат.)

(17) *Здравчец* (ум.) – Здравец (н.п.); *Geranium* (лат.)

(18) Зюмбюл (н.п.) – *Hyacinthus* (лат.)

И

(19) Индрише (н.п.) - Стамболски здравец, Розалин; *Pelargonium roseum* (лат.)

К

(20) Кадънка – Мак (н.п.), Була, Божурика, Божанка, Падикоса, Герино око; *Paraver* (лат.)

(21) Калдъръмче (ум.) – *Portulaca* (лат.)

(22) *Камха (ост.)* - коприна (араб.); вид пшеница

(23) Кандилка – *Aquilegia* (лат.)

(24) Кантарион (н.п.) - Звъника, Порезниче, Кърски чай, Сечено биле, Шуплек;
Hypericum perforatum (лат.)

(25) *Карамфил* (н.п.) – *Dianthus* (лат.)

(26) *Кокиче* (н.п.) – Снежниче; *Galanthus* (лат.)

(27) Кокорче (н.п.) – Теменужка, Любика, Любиче, Кадифенце; *Viola tricolor* L. (лат.)

(28) Копривка (н.п.) – *Coleus* (лат.)

(29) *Кремък* – Крен, Перуника, Магарешки уши, Пеперуда, Тъжък; *Iris germanica* (лат.)

(30) Кукувича прежде (н.п.) – Кускут; *Cuscuta europaеа* (лат.)

(31) Кукуряк – Минзухар (н.п.); Кърпикожух, Мразовец; *Crocus* (лат.)

(32) Кученце (н.п.) – Зейка, Лъвска муцунка; *Antirrhinum majus* (лат.)

(31) Кърпикожух – Минзухар (н.п.); Кукуряк, Мразовец; *Crocus* (лат.)

Л

(33) Лале (н.п.) – *Tulipa*(лат.)

(34) *Латинка* (ум.) - Алтънка, Виденик, Латина, Либигард, Френчи, Турчин; *Tropaneolum* (лат.)

- (15) Леандро – Олеандър (н.п.), Лян, Закум; Nerium oleander (лат.)
- (35) *Леденче* (ум.) – Mesembryanthemum (лат.)
- (36) *Лиляка* (ост.) – Люляк (н.п.); Syringa (лат.)
- (37) Луличка – Нарцис (н.п.); Narcissus (лат.)
- (38) Лъки – Декоративни люти чушки (н.п.); Capsicum annuum (лат.)
- (15) Лян – Олеандър (н.п.); Леандро, Закум; Nerium oleander (лат.)

М

- (39) Маргаритка (ум.) - Leucanthemum (лат.)
- (31) *Минзухарец* (ум.) – Минзухар (н.п.); Crocus (лат.)
- (40) Молоха (ост.) – Мушкато (н.п.); Pelargonium (лат.)
- (31) Мразовец – Минзухар (н.п.), Кърпикожух, Кукуряк; Crocus (лат.)
- (14) Мушкато (н.п.) – Молоха, Молофче, Дъвка; Pelargonium (лат.)

Н

- (41) Невян – Невен (н.п.), Джунджулия, Крокон, Месече, Ружица; Calendula (лат.)

О

- (42) Обичка – Фуксия; Fuchsia (лат.)

П

(43) Паричка (н.п.) – Белис; *Bellis* (лат.)

(44) Петльов гребен - Целозия (н.п); *Celosia argentea* (лат.)

(24) Порезниче – Жълт кантарион (н.п.); Звъника, Кърски чай, Сечено биле, Шуплек; *Hypericum perforatum* (лат.)

Р

(45) Ралица (н.п.) - Зли етърви, Гащички; *Consolida regalis* (лат.)

(46) Роза (н.п.) – Трендафил, Гюл, Японче; *Rose* (лат.)

(47) *Рохли ранница* (ум.) – ранни „разрошени” цветя

(7) *Ружа* (н.п.) – Бял слез, Волово око, Пъртенка; *Althaea officinalis* (лат.)

С

(48) *Стратул* - Стратор, Амарант (н.п.), Щир, Куча лобода; *Amaranthus* (лат.)

(49) Съмни-мръкни – Фунийки (н.п.); Изпрати мъж-посрещни мъж, Традесканция вирджинска, Нощна красавица; *Mirabilis jalapa* (лат.)

(50) *Седефче* (н.п.) – Миризлив сънчец; *Ruta graveolens* (лат.)

Седялко (ум.) – Вълча трева (н.п.)

Т

(27) *Теменужка* (ум.) – Кокорче (н.п.), Любика, Любиче, Шарена теменуга; *Viola tricolor L.* (лат.)

(46) Трендафил – Роза (н.п.), Гюл, Японче; *Rose* (лат.)

(51) Троскот – Плевел (н.п.); Треволяк, Айрък; *Cynodon dactylon* (лат.)

(13) Тубероза – Бегония (н.п.); Дама и кавалер; *Begonia* (лат.)

Ф

(52) Фунийка (н.п.) – Петуния; Petunia (лат.)

Х

(53) Хасма (ост.) – Асма (н.п.); Лозница; Vitis (лат.)

(54) Хортензия (н.п.) - Hydrangea (лат.)

(55) Хризантема (н.п.) – Chrysanthemum (лат.)

Ч

(56) Чернооката Сюзън (н.п.) – Жълта маргарита; Rudbeckia hirta (лат.)

(57) Чемшир (н.п.) – Buxus (лат.)

Ш

(58) *Ширбой* (ост.) – Шибой (н.п.); Cheiranthus (лат.)

Шубрачки (ум.) – Храсти (н.п.); Шубрак

Я

(46) Японче - Роза (н.п.), Трендафил, Гюл; Rose (лат.)

КАРТИНЕН РЕЧНИК

(1)

(5)

(2)

(6)

(3)

(7)

(4)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

(17)

(18)

(19)

(20)

(21)

(22)

(23)

(24)

(25)

(29)

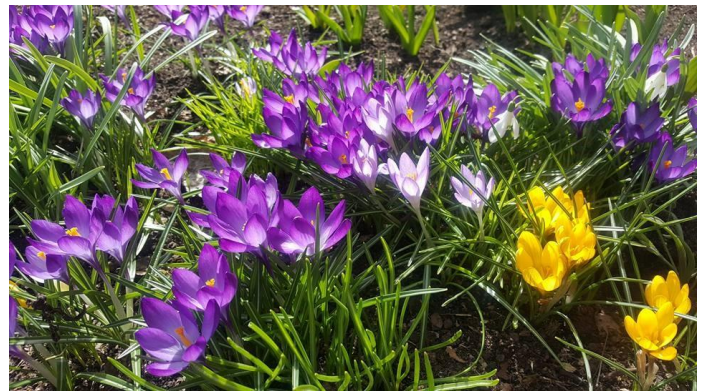
(26)

(30)

(27)

(31)

(28)

(32)

(33)

(37)

(34)

(38)

(35)

(39)

(36)

(40)

(41)

(42)

(43)

(44)

(45)

(46)

(47)

(48)

(49)

(52)

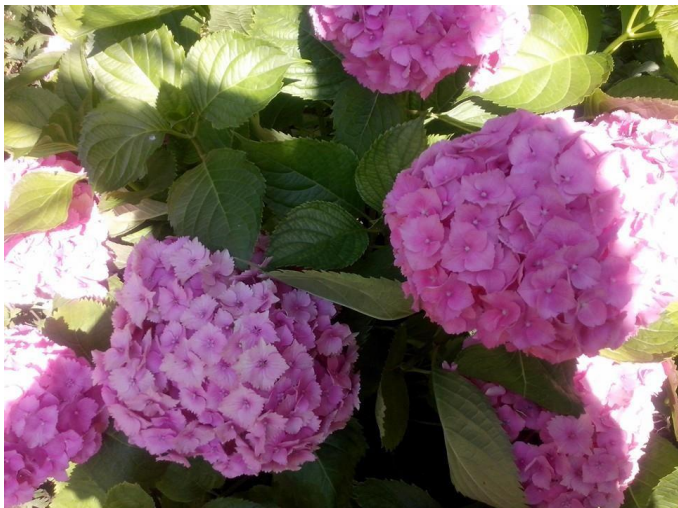
(50)

(53)

(51)

(54)

(55)

(57)

(56)

(58)

АНКЕТНА КАРТА

Здравейте!

Въпросите, които ще Ви зададем, са единствено за нуждите на малко изследване, посветено на имената на цветя. Молим да отговорите кратко и ясно.

Благодарим Ви за съдействието!

1. Към коя възрастова група спадате?

А) 15 - 20 години

Б) 40 - 55 години

В) 55 – 70 години

Г) 70 – 85 години

2. Къде сте родена?

А) в град

Б) на село

3. Къде живеете в момента?

А) в голям град (над 50 000 души)

Б) в малко градче (под 50 000 души)

В) в столицата

Г) на село

4. Отглеждате ли цветя?

А) да

Б) не

5. Какви цветя отглеждате (при положителен предходен отговор)?

А) стайни

Б) градински

6. Как се казват цветята на снимките от № 1 до № 40?

(Отговорите се дават устно от анкетираните лица и анкетаторът отбелязва съответствията.)